

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena
2 Din

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani,
Tyrševa (Dunajska) cesta 29/L. Poštni predal števil. 345.
Račun poštne hranilnice v Ljubljani števil. 15.393

Ljubljana, 1.8 oktobra 1934

Naročnina za četrt leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za
vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji
50 frankov, v Ameriki in povsod drugod 2 dolarja

Stev. 42
Leto VI

Ob krsti kralja mučenika

Globoka žalost je legla v naše duše, zaplakala so naša srca in v očeh nas je zaskelilo: našega Aleksandra, vileškega kralja Zedinitelja ni več. Zločinska roka ga je ubila v Marseillu, na tleh prijateljske države, kamor je prišel s plemenitim poslanstvom miru in bratstva med narodi.

Neizmerna je izguba, ki jo Jugoslavija objokuje. Toda usoda nam je dala tolažbo. V teh težkih dneh, ko smo ostali brez očeta, nam olira solze bodrilna zaveš, da smo mu bili umirajočemu poslednja misel, poslednja skrb:

ČUVAJTE JUGOSLAVIJO!

Te besede umirajočega kralja naj nam bodo najsvečejša oporoka, ob njej pozabimo svoje osebne težave, pozabimo za vselej vse, kar nas je kdaj delilo in razdvajalo, te besede naj nam bodo zvezda vodnica danes v trenutku gorja in bolešči in za vso bodočnost!

Slava Tebi, kralj miru!

Slava vileškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju!

Naj živi Nj. Vel. kralj Peter II.!

Svetovni polnik
pripoveduje

V največjem hotelu sveta

Palača s 13.000 prebivalci. — Gost ima zmerom prav! — Hotelirjev evangelij, po katerem se mora ravnati 3.000 nameščenecv, da ustreže še tako razvajenim gostom iz vseh krajev sveta

V Kjopenhavnu, oktobra

Danski književnik Maks Frankel opiše živo in zanimivo, kakšno je življenje v največjem hotelu na svetu.

»Halo, mister Frankel! Osem je. Vreme je krasno, sonce sije. — Ali naj vas le enkrat pokličem?«

Zenski glas, ki govori v slušalki, je tako prijeten, tako mil, da sem nehote odgovoril:

»Seveda, seveda! Le kličite, kadar se vam zljubi!«

Prijetno prebujenje

Pomel sem si oči, pritisnil ob posteljni omari in na gumb in težke zavese ob oknu so se neslišno dvignile. Kdo neki mi je telefoniral, sem premišljal. Stoj! To je gotovo hotelska »budička«.

Kajti stanujem v največjem hotelu na svetu v New Yorku.

Fant, zdaj pa le pokoncu! Pa se mi ne da. Postelja je tako sijajna, široka in dolga, prava postelja za odrasle ljudi in ne taka, kakor jo človek najde v najboljših evropskih hotelih, ki ni podobna ne bolnišnični ne otroški postelji. Američani so res od vraga!

Vsa tajnost udobnosti ameriških hotelov je v tem, da se ameriški hotelirji zmerom zamislijo v položaj gostov. Pri nas je pa prav narobe! Hotelir ve, da moraš iti spat, če prideš, tujec, v tuje mesto. Kako spiš, po tem te ne vpraša, glavno mu je, da te obere.

Nekje je prijetno zacingljalo. Na steni nasproti postelje se pojavil napis: Po radiju oddajamo godbo, gimnastiko, versko pridigo, dobre nasvete za današnji dan. Izbirajte!

Izberem godbo. Prijetna spremljava pri kopanju. Lahko pljuškam po vodi, se smejem in pojem, saj itak ne motim sosedov, ker je zidovje izolirano.

Kopalnica je kakor pravljica. Vsa v marmorju in kromu. Pipa pri pipi, vroča voda, vroča voda, topla, mlačna, hladna in ledena mrzla. Za prho je posebna priprava: prhe od stropa, od spodaj, s strani, od zadaj in od spredaj. Pitna voda je dvakrat filtrirana.

Na sobnih vratih sem snoči opazil napis: »Kdor mnogo potuje, ve, da zavzame očističeno in zlikano perilo pol manj prostora v kovčegih kakor umazano in zmečkano. Perilo in obleko zaupajte nam. Zadovoljni boste.« Ta osnovna resnica me je navdahnila, da sem zagnal vso od potovanja umazano obleko in perilo v omaro, ki stoji nalašč za to v predsobju. Davi sem našel vse kakor v škatici.

Pozornost nasproti gostom

Komaj sem se zleknil v kopalni kadi, sem že zaslišal iz zvočnika glasno in jasno svoje ime in nekoliko laskavih pridevkov v zvezi s svojim pisateljevanjem. Hotelska oddajna postaja zmerom javlja: »Srečni smo, da smemo med našimi najimenovaljšimi gosti omeniti...« Slehernemu imenu sledi seveda cel očenaš pohvalnih pridevkov.

Po kopeli sem se naslonil v udoben naslanjač. Kmalu se nekdo potrkal. Bil je sluga, ki mi je prinesel cel šop časnikov, ki jim je bila priložena vizitka hotelskega ravnateljstva: »Dovoljujemo si vam poslati nekaj najnovejših listov iz vaše domovine.« In res! Poleg dveh uglednih ameriških listov sem steknil še tri danske.

Kadar želim biti nemoten, obesim na vrata tablico, ki je nalašč za to pripravljena. Na njej piše: »Bodite obzirni in ne motite me.«

Hotel tiska lasten ilustriran časnik, ki nosi naslov: »Naši gostje.« Na prvi strani današnje številke je slika moje malenkosti, pod njo pa kratak, a laskav življenjepis. Zdej mi je šele razumljivo, čemu me je snoči takoj po prihodu intervjujale lepa plavalaska.

Rediteljice na hodniku me pozdravljajo tako ljubezno in spoštljivo, kakor da bi bil edini gost v vsem hotelu.

»Koliko oseb pa imate danes na stanovanju?« vprašam neko nadzornico.

»Približno deset tisoč jih bo, tri tisoč pa osebja.«

Trinajst tisoč duš! Celo mesto za naše pojme!

V hotelu prevaža šestnajst ekspresnih dvigal ljudi in tovore. Do 42. nadstropja se dvigne v petih 2 minutah.

Vzdolž hotelskih stebrišč je vse polno najrazličnejših trgovin. Nalašč sem iskal, česa bi manjkalo, a nisem sprva našel ničesar. Nenadoma sem se pa spomnil: Trgovine z živimi zverinami ni!

Za šalo sem obiskal hotelskega ravnatelja in mu povedal, kakšno pomanjkljivost sem ugotovil. Resni gospod je pobledel in bil vidno v veliki zadregi. Dejal je: »Prav imate, mister Frankel! Strašno, da se nismo tega zmislili! Prosim, povejte mi, ali potrebujete zverine takoj? Nemudoma bom sporočil upravnemu svetu, kakšno skandalozno pomanjkljivost je gospod odkril.«

Nad vsako blagajno, kjer vnovčujejo bloke, piše: »Če bi se blagajničarka pozabila zahvaliti za denar, imate pravico do brezplačnega obeda.« Toda doslej se še ni primerilo, da bi kakšen »umazanec« zastoj obedeloval.

Na vsakem zavoju hodnika stoje hotelski nameščenec v mornariški uniformi in ponuja gostom svoje usluge: »Gospod, gospa, morda lahko kaj storim za vas?«

Hotelski evangelij

V Ameriki je »hotelstvo« prava industrija. Več ko pet milijard dolarjev je vloženih v hotele. Ta denar je treba seveda amortizirati. Zaradi tega ni nič čudnega, če so lastniki hotelov zmerom in vsepovedno pripravljeni gostom čim boljje postrežiti. Vsak nameščenec, do poslednjega čistilca čevljev mora biti »mož na mestu« in vršiti svojo službo vestno in natančno. Kajti deček, ki obrača vhodna vrata, oškoduje podjetje za ogromne vsote, če je pri obračanju prenehal. Gost, ki mora teči skozi vrata ali ga celo krilo vrat zadene v nos, ne pride nikoli več v tak hotel.

Vsak nameščenec dobi ob vstopu v

Kako živi najbogatejši človek sveta

Na tem revnem svetu živi nekje človek, ki je tako neizmerno bogat, da niti sam ne ve kaj je vse njegovo. Za vse svoje neizmerno bogastvo se niti ne zmeni.

Je to indijski knez, hajderabadskega nizam, čigar bogastvo cenijo na več ko pet milijard švicarskih frankov, vendar v to vsoto računajo samo premičnine. V njegovih zakladnicah je skrinja zlata pri skrinji srebra; nikdo ni tehtal teže, nikdo ni štel novcev. Draguljev in dragih kamnov ima več ko katerikoli bogatin na svetu. Morda več ko vsi ostali indijski knezi skupaj. Nedavno mu je neki nezvest služabnik ukradel največji in najbolj blesteči safir, toda nizam ga ni dal niti zasledovati. Kaj pa je njemu tak »kamenček«? Morda leže v njegovih zakladnicah še lepši, še večji, še sijajnejši. Prava reč!

Zanimivo je, kako živi ta svetli knez, ki si lahko privošči vse, česar se mu zahoče. Prav preprosto, prav tako kakor vsak evropski zasebnik s skromnimi dohodki. Oblači se preprosto, miza je po-grnjena skromno, skoraj asketsko. Nizam, ki bi lahko živel razkošneje in sijajneje kakor vsi indijski maharadžje vkup, pripravi bogate in izbrane zakuske, obede in večerje, se obleče v svilo in kašmir samo takrat, kadar ga obišče kakšen tuj knez ali imenitnik. Zase pa ta bogatin nima želja; sam ne ve kaj in kam bi z denarjem.

V njegovih garažah stoji petdeset luksuznih avtomobilov, toda on sam se

službo cele litanijske tiskanih predpisov, kako in kaj je treba vršiti službo. Nekaj teh zanimivih zapovedi naj vam naštejemo:

»Na svetu ni hotela, ki bi lahko bil brez gostov. Torej, če naj hotel ustreza svojemu namenu, morajo biti vsi gostje do poslednjega postreženi kar najbolje, nameščenci pa morajo paziti na njihov najmanjši migljaj. Osebe je samo zato v službi, da olajšuje delo onim, ki ga zaposlijo.«

»Vsakdo naj si zapomni, da ima gost zmerom prav. Nikoli ne sme nihče gostu oporekati. Če gost trdi, da je juha samo mlačna, ne sme natakar trditi, da je dovolj vroča in da se še nihče ni pritožil. Kadar gost pomotoma pozvoni samo enkrat in meni, da je pozvonil trikrat, se mora nameščenec opravičiti, češ da ni bil dovolj pozoren.«

Zvečer sem se vračal v hotel. V zamisljenosti sem pozabil številko svoje sobe. Vrata mi je že z obraza bral zadreg, skočil je k velikanski omari in mi prijazno ponudil ključ:

»Soba številka 2978. Izvolite, gospod Frankel. Želim vam prijetno spanje!«

Odrevenel sem. Deset tisoč ljudi je v hotelu in vratar, ki ga prej še za mar nisem imel, me je poznal in je vedel za številko moje sobe! Spomnil sem se besed iz predpisov osebj:

»Zapomnite si vsakega gosta, njegovo ime, njegove navade, številko njegove sobe. Vedite se tako, kakor bi prav njemu izkazovali posebno čast!«

Pod temi besedami je natisnjeno z debelimi črkami:

»Vtis, ki ga napravite na gosta, je za podjetje, torej tudi za vas, zlata vredn!«

O pozornosti in vljudnosti mi Evropeci nimamo niti pojma.

Ta članek znanega danskega književnika Frankla naj bi si prečitati vsi naši hotelirji, vsi vratarji, vse sobarice, vsi natakarji in pikoli.

Marsikaj bi se naučili. Olikali bi se, slekli bi svoje rovtarske suknjice in se vedli v službi tako kakor se spodobi.

Grof Monte Cristo

Roman

Napisal

Aleksander Dumas

66. nadaljevanje

Ko se je jelo mračiti in se je vse bolj in bolj približevala usodna ura, je Morrel začutil potrebo, da bi bil sam. V glavi mu je razbijalo, kri mu je kipela, najnedolžnejša vprašanja najboljšega prijatelja bi mu še bolj razdražila živce. Zato se je zaprl v spalnico in poskušal brati. Toda njegove oči so drsele čez strani, ne da bi vedele, kaj je natisnjeno. Naposled je knjigo odložil in začel vnovič proučevati načrt o begu.

Končno je bilo pol devedetih.

Morrel je bil že vse pripravil. Konja in voz je skril v razvalinah starega zidovja blizu Villefortovega vrta in čakal tam, da napoči ura napovedanega sestanka. Tako je minilo pol ure. Mladi mož je neprestano hodil gledat k ograji, toda zaman je napejal oči: toli znane mu bele obleke ni uzrl nikjer in naj je še tako napejal ušesa, na vrtni je bilo vse tiho.

V bližnjem zvoniku je bilo pol desetih. Pol ure je že minilo, od kar bi imela Valentina priti na napovedani sestanek. Rekla je ob devedetih, rajši prej kakor pozneje. Mladi mož je prestajal strašne trenutke. Prežal je na najbližji čelest listja, ob še tako nezaznavnem pišu vetriča mu je udaril znoj iz čela. Trepetaje je prislonil leskev in stopil z eno nogo na najspodnji klin, da ne bi niti trenutka zamudil, ko bi zaslišal deklčin korak.

V zvoniku je bilo deset.

»O, saj ni mogoče, da bi tako dolgo trajalo to podpisovanje,« zamrmra obupano Maksimilijan. »Nekaj se je moralo zgoditi... Saj sem vse pretehtal, izračunal sem, kako dolgo utegnejo trajati te formalnosti — ne, nekaj se je zgodilo!«

V brezumnem strahu je jel stopati ob ograji sem in tja. Potem se je ustavil in pritisnil svoje razbeljeno čelo na železno mrežo. Ali je Valentina po podpisu pogodbe omedlela? Ali so jo pa zalotili na begu? Samo to dvojce je bilo mogoče. Ali so jo pa na begu zapustile moči in je brez zavesti omahnila v travo?

Ta misel mu ni dala miru. Vročično je napejal oči in skušal predreči gosto temo. Tedaj se mu je zazdelo, da vidi v senci dreves nekaj temnega. Pridušeno je zavpil in bilo mu je, kakor bi zaslišal nedolžno tožbo.

Ura v zvoniku je odbila pol enajstih.

Tedaj ga ne vzdrži več. Brez pomišljanja se zavihti na lestev in skoči na drugi strani na tla.

Morrel si je bil v svesti, da je vdrl na tuja tla kakor tat; tudi se je zavedal, kakšne posledice

Dovtipni pilot — akrobat

V New-Yorku, oktobra

Ameriška reklama, da piloti akrobati pišejo z belim dimom po zraku, je že stara stvar.

Toda pred nekaj dnevi je znani ameriški pilot specializet za pisanje duhovitih reklamnih trikov, poveznil vsej današnji reklamni krono na glavo.

Ko je skončal napis za svojo tovarno, se je namreč spustil nizko k tlu, da si ogleda svojo umetnost. Zadovoljno si je pomel roke, se naglo dvignil in narisal v oblaku sliko svoje zaročenke, pod njo je pa napisal: »Še v oktobru se poročiva.«

ufegne to zanj imeti. Toda zdaj ni bil čas za omahovanje. Stekel je čez vrt in se ustavil na robu parka pred hišo.

En sam pogled mu je potrdil, kar je dotlej samo domneval: namestu razsvetljenih oken, kakor bi se spodobila za takšno svečanost, je zagledal samo črno gmošo, zavito v zlovesčo tišino.

Prav takrat švigne mimo treh oken v prvem nadstropju medla luč. Ta okna so spadala k stanovanju gospe Saint-Meranove. Neka druga luč je pa stala mirno za rdečimi zavesami. Te zaveso so zastirale okno spalnice gospe Villefortove.

Morrel je vse to ugenil. Z Valentinom je tolikokrat govoril o hiši, kjer je stanovala, da si je v duhu napravil o njej prave načrte. Tako si je znal prav živo predstavljati njeno razdelitev, čeprav ni bil nikdar v njej.

Mladega moža sta fema in grobna tišina še bolj navdali z grozo kakor prej, ko je poldrugo uro zamačeval Valentin. V tem trenutku je bilo vse njegovo bitje ena sama misel: videti mora Valentin, pa naj se zgodi kar koli! Odločno je stopil naprej in se ravno pripravil, da steče čez park, ko mu veter prinese na uho odmev stopinj.

Morrel se umakne nazaj v grmovje in nepremično obstoji. Njegov sklep je bil storjen: če ni sama, jo bo vsaj videl in bo vedel, da se ji ni nič hudega pripetilo; če so tuji ljudje, bo pa prestregel kakšno besedo in tako nemara dobil ključ do te nerazumljive mu zagonefke.

Mesec se je prikazal iz zaoblakov, ki so ga dotlej zakrivali, in v njegovem svitu je Morrel zagledal na pragu hiše gospoda Villeforta in z njim še nekega moža v črnem. Krenila sta proti vrtu. Nista pa še napravila štirih korakov, ko spozna Morrel v Villefortovem spremljevalcu zdravnika Avrignyja.

Morrel stopi nehote še nekaj korakov nazaj, boječ se, da ga ne bi zasačila. Tedaj ušihne tudi škripanje peska pod nogami obeh mož.

»Oh, še nebo je zoper nas,« zajeci kraljevski prokurator. »Kako strašna smrt! Ne skušajte me tolažiti! Zame ni tolažbe po tolikšni nesreči... pregloboka je rana in preveč skeli. Mrtval Mrtval!«

Mrzel pot oblije Morrelu čelo in zobje mu zašklepečejo. Kdo je umrl v tej hiši, da jo še Villefort sam imenuje prekleto?

»Dragi gospod Villefort,« odvrne zdravnik s takšnim glasom, da oledeni Morrelu kri v žilah, »nisem vas sem poklical, da bi vas tolažil — narobe!«

»Kaj hočete reči s temi besedami?« zajecija prepadeno kraljevski prokurator.

»Reči hočem, da se za nesrečo, ki vas je zadela, skriva še druga, morda še hujša.«

»O, moj Bog!« zamrmra Villefort in sklene roke. »Kaj more biti še hujšega?«

»Ali sva čisto sama, prijatelj?«

»Da, čisto sama. A počemu tolikšna opreznost?«

Se nadaljuje na 4. strani v 4. stolpcu

Resnica
ali spretna prevara?

40 let prejemal pokojnino...

... v imenu svojega očeta, ki se je zanj izdajal. Ali je pa nemara res oče in ne sin? Oblasti pred uganko

V Parizu, oktobra

V preiskovalnem zaporu pariškega sodišča sedi že del časa starejši gospod, Jean Baptiste Touraine, ki je morda nedolžen, morda kriv velike goljufije. Sodišče mora o njem samo dognati ali je možakar stari Jean Baptiste Touraine, vpokojeni železniški uradnik, ali pa njegov sin z istim imenom.

Stvar je čudna in zamotana. Pred štiridesetimi leti je stopil dva in šestdesetletni železniški uradnik Jean Baptiste Touraine v pokoj. Ravnateljstvo francoskih železnic je vpokojencu redno izplačevalo v dolgi in vestni službi zasluženo pokojnino. Minilo je dvajset, trideset in štirideset let od onega dne, ko je Touraine prvič dobil pokojnino.

Uradniki na železniški direkciji so značevali z glavami. Mar ne bo stari Jean nikoli umrl? V njegovih knjigah je bilo zapisano, da je mož že pred dvema letoma doživel 100 let — in vendar je prihajal redno prvega vsak mesec na železniško blagajno po pokojnino.

Na oko je videti Jean mnogo mlajši; komaj šestdeset bi mu človek prisodil, saj mu je dolga brada komaj pričela siveti, lasje so mu skoraj še vsi črni, zdrav je in obraz mu ni naguban. Sicer je pa gospod Jean prav ponosen nase, na svojo korektaško postavo in sveži obraz. Pravi, da je od mladih nog živel zmerom vzdržno in preprosto ter da ni nikoli veseljačil, popival ne ponočeval.

Pred nekaj dnevi je hotel gospod Jean Baptiste Touraine na svečan način proslaviti svoj stotrti rojstni dan. Povabil je vse hišne stanovalce, vse prijatelje in znanke in z žalostnim glasom obtoževal smrt, ki mu je vse ljubljene tovariše in vrstnike že zdavnaj pokosila.

Najlepše ženske noge ima moški

V Parizu, oktobra.

Na francoskem so priredili tekmovanje za najlepše ženske noge na rivieri. Priglasilo se je mnogo lepih dam in damic, ki so odbora za ocenjevanje nekatero sramežljivo, druge nesramežljivo kazale noge pod kolenom in visoko nad njim. Odbor je prisodil prvo nagrado lepi plesalki Odetti, ki je žela vse poletje velike uspehe po raznih varietetah in kabaretihi zapadne in južne francoske obale.

Komaj so gospodje razglasili izid tekmovanja, je prasknilo občinstvo v bučen smeh, kajti vsi obiskovalci zabavišč so vedeli, da Odette ni ženska, temveč maled lep fant, ki oponaša plesalko.

Odbor je kljub blamaži vztrajal pri svoji oceni in izročil prvo darilo za najlepše ženske noge — moškemu...

Prekletstvo do sedmega kolena

V Londonu, oktobra.

Prejšnji teden so londonski časniki poročali o tragičnem koncu Johna Charlesa Beresforda, sedmega markija Waterfordskega, iz ugledne irske plemiške rodbine. Našli so ga v orožni dvorani njegovega gradu s prestreljeno glavo. Z njegovo smrtjo se je zlovesče izpolnila kletev, ki je cela štiri stoletja ležala na Waterfordih.

Legenda namreč pripoveduje, da je okoli l. 1540. prišla k prvemu markiju

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnom kurzu. — Vršni vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Den Haag; Francija: št. 1117-94, Paris; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Nenadoma in v poslednjem hipu je pa moral odpovedati proslavo, kajti ponj so prišli gospodje s policije in ga odpeljali v preiskovalni zapor.

Ravnateljstvo francoskih železnic je namreč dobilo ovadbo, da Jean Baptiste Touraine ni Touraine, ki je zvesto služil državi dobrih štirideset let, kajti ta »stara sabljac« je umrl že pred 34 leti. Njegov sin, ki mu je prav tako Jean Baptiste ime,

je takrat pokopal očeta pod svojim imenom. Živel je od tistih dob kot stari, oblačil se je v očetove obleke, sprehajal se je z očetovo palico v roki po pariških nasadih in hodil na železniško blagajno po očetovo pokojnino.

Zaradi te ovadbe je naprosilo železniško ravnateljstvo sodišče, naj zadevo preišče in ugotovi ali je oče res oče, ali oče sin, ali sin oče...

Starca so preiskali zdravniki in se pridružili, da še niso videli stoletnika, ki bi bil tako čil in zdrav kakor on. Toda on jih je zagovoril. Dejal je, da je pač bolehen, da ga noge komaj nosijo, da ga bole kosti, vendar pa noče pokazati svetlu, da je opešal, ker je ponosen na svojo zunanost...

Jean Baptiste, naj si bo že pravi ali ne, je v strašnih stiskah. Če je pravi, se boji, da ne bo mogel tega dokazati, če je vpokojenec sin, se boji, da mu bodo to dokazali in ga poslali na rife.

Zato je prosil sodišče, naj da odpreti grobnico njegove družine, pa se bo dalo najlaže ugotoviti, ali je pred 34 leti umrl oče ali sin, kajti on sam bi si ne dal rad ob živem telesu pregledovati lobanje...

Waterfordu vdova nekega kmeta, ki je bil pri graščaku v službi. S seboj je pripeljala svojega malopridnega sina in rekla markiju, naj ga strahuje.

»Kar pri meni ga pusti!« je rekel graščak. »Obljubim ti, da se ti ne bo treba več jeziti nad njim.«

Drugo jutro so našli paglavca obešenega v hlevu.

Kmetica je še tisti dan poiskala graščaka in ga preklela:

»Božja kletev naj ostane na tebi in tvojih sinov sinovih do sedmega rodu!«

Ali gre za golo naključje ali za nekakšno avtosugestijo — kdo bi presodil? Drži le to, da so vsi potomci markija Waterforda s sedmim vred, ki se je prejšnji teden ubil, storili žalosten konec...

Prvi mark — tisti, ki ga je nesrečna mati preklela — je zgorel pri nekem požaru; drugi je pal s konja in se ubil; tretji si je zlomil tilič, ko je hotel ustaviti podivjanega žrebca; četrti je utonil v potočku, ki teče po njegovem posestvu; peti je postal žrtev železniške nesreče; šestega so našli l. 1932. v njegovi londonski palači s kroglo v glavi.

Otrok, vzgajen točno po sodobnih načelih

V Londonu, oktobra

Pred nekaj dnevi je postala Evgenija Bolles polnoletna. To dekle se lahko ponaša s tem, da se je rodila in da so jo vzgojili točno po načelih sodobne evgenike in higijene.

Njen oče je znani angleški književnik Harold Bolles, mati ji je pa hčerka bogatega angleškega industrijca. Še pred poroko sta se posvetovala starša lepe Evgenije s slavnim ruskim biologom Mečnikovim zasiran zakona in zaroda.

Ko se jima je rodila hčerka, sta poklicala slavnega zdravnika, ki je od rojstva do dovršenega šestega leta nadzirala razvoj in zdravje male Evgenije. Starša in deklica so živeli strogo po predpisih moderne higijene. Zmerom so se družili samo z veselimi in prešernimi ljudmi — in deklica je rasla in se razvijala med smehom in živahno veselostjo.

Starša nista otroka nikoli kaznovala, niti z besedo niti z dejanji, sicer pa dobrušnemu dekletcu ni bilo kazni treba. Vse je smela početi, največ se je pa ukvarjala s športom. Med vojno sta oče

Naš pravi domači izdelek!

in mati iz neznanih razlogov izginila v Londonu ter pustila deklico v oskrbi dobrih ljudi. Še današnji dan ne ve nihče, kje sta njena roditelja.

Lepi harambaša in razbojniške ženske

V Varšavi, oktobra

Kolomejsko sodišče je nedavno sodilo hude razbojnice. Njihov vodja je bil prekrasen mož, Ivan Ksovjenič po imenu. Ko so prišli orožniki tej razbojniški tolpi na sled, so po nesreči ustrelili Ksovjeniča.

S svojo nenavadno lepoto je ta ničvredni možakar omamila vsako žensko, katere se mu je zahotelo. Kadar je pripravljal kakršnokoli razbojništvo, je poklical svoje »zveste služabnice«, ki so ga gledale kot boga in se iz ljubezni pokorile vsakemu njegovemu ukazu. Zaradi ljubezni, še bolj pa menda zaradi masla na glavi, so mu bile vse ženske vdane in pokorne.

Sodišče zdaj preiskuje, ali so bile vse njegove ljubice v resnici njegove pomagalki ali samo njegove priležnice.

Pri zasliševanju jih je večina izjavila, da so slepo izpolnjevale njegova povelja samo zato, ker so se bale njegovega maščevanja. V našem pa so se izpovedi vseh ujemale: vse so do brezumnja ljubile tega lepega razbojnika.

Sodniki so samo pri desetih razbojnikovih ljubicah ugotovili, da so mu dejanski pomagale pri razbojniških, poleg tega so mu pa bile še ljubice.

Sodili so jih milo. Samo eno so obsodili na dve leti ječe, vse ostale pa samo po pol leta.

Čemu se ljudje ženijo?

V New-Yorku, oktobra

Ameriška veda uame, to moramo poznati, sebe in svoje izledke kovati v zvezde. Čeprav njihovi izsledki niso tako resni, kakor smo jih mi Evropeci od naših znanstvenikov vajeni, vendar so nam časih dobrodošli; vsaj za smeh!

Nedavno so ameriški psihologi (dušaslovi) proučevali najskritejše možganske predele svojih »žrtev«. Hoteli so dognati, kakšne okoliščine so jih kadarkoli prisilile, da so izvršile to ali ono dejanje. Učenjaki so si izbrali samo zakonec, ki so že najmanj dvajset let poročeni. Vprašali so jih najprej, čemu so se ženili.

Štirideset odstotkov zakonskih mož ni moglo pojasniti, zakaj so se ženili. Nekoga moža pa, za katerega se je skrajno zdelo, da tudi ne ve vzroka, je nenadoma obšlo spoznanje, da je v mladih letih silno rad hodil mimo hiše svoje sedanje žene, ker je iz njihove kuhinje prihajal zmerom tako vabljiv in opojen vonj. Čeprav je tik pred poroko vestno in točno vse premislil, se mu je zdel vsak vzrok važnejši in tehtnejši za poroko, samo kuhinjski vonj se mu ni zdel važen. Kesneje se je prepričal, da ga je edinole njegov opojni željan nos zapeljal... Toda bog mu grehe odpusti, spoznal je, da njegova mlada žena sploh ni znala kuhati... Naučil se je spoštovati svojo taščo zaradi kuhe, na tistem jo je pa preklinjal, ker je le njena umetnost kriva, da si je vzela njeno hčer za ženo.

Prelahke uspeh vzame ljubezni čar; ceno ji dade ovire, Zapisal Stendhal.

Novela „Družinskega tednika“

24 ur njen mož

Francoski napisal Maurice Dekobra

V nekem velikem hotelu na Côte de la Manche se mi je pripetila čudna dogodivščina. Da ne spravim nikogar v zadrego, bom rekel, da stoji ta hotel nekje med Dinardom in Dieppom. Zelo velik je in dobro obiskovan, njegove cene pa nikakor niso pretirane — če tako rečem, povem, da plačam za sobo, ki gleda na morje, 425 frankov, 18 frankov pa za skodelico čaja s pecivom in poldrugo deko sirovega masla; malenkost pri današnjem tečaju papirnatega franka!

Tisti večer sem srebral čašico sherryja na terasi (14 frankov brez ledu in slame). Premišljal sem o skrivnostih ustvaritve sveta in opazoval zvezde, ki so pisale svoja zlata imena na nočni nebesni svod.

Tedaj me je iz mojih zvezdosloveskih opazovanj iztrgal mehak glas, ki je zašepetal za menoj:

»Oprostite, gospod!«

Obrnil sem se. Neka mlada dama v plašču slonovinaste barve, pretkanem s srebrom, lepa kostanjelaska s temnozelenimi očmi me je pogledala pol izzivajoče pol preplašeno. Nato je hlastno rekla:

»Ne spodobi se, gospod, da govorim z vami, ne da bi vas poznala. Toda če je sila, se človek ne sme ustavljati ob predsodkih. Jaz sem nocoj v takšnem položaju. Lahko bi mi napravili zelo veliko uslugo, gospod. Ali se smem zanesti na vas?«

»Zakaj ne, milostljiva! Ali ste izgubili pri kvartah?«

»O, ne! Za igranje sploh ne gre. Kratka bom. Povedati vam moram, gospod, da sem ločena in da so moja sredstva že skoraj pri kraju. V tem hotelu bom letošnje poletje izdala svoj poslednji denar v upanju, da najdem kje bogatega moža, ki bi me rešil iz kočljivega položaja. Kakor vidite, je stvar zelo vsakdanja. Nu, zdi se mi, da sem tega moža, to redko ptico odkrila — ta trenutek ravno igra v kazini. Bogat Američan je in ima dolarjev ko pečk. Ze teden dni mi diskretno dvori. Edino kar me vznemirja, je to, da utegne misliti, da sem lahkomišelna ženska. Saj me razumete, gospod? Zatorej sem mu rekla, da sem poročena, da sva si z mojim možem navzkriž, vendar me bo pa vžlic temu tu obiskal.

Vi ste se pripeljali z avtom, gospod. Ali mi ne bi dovolili, da vas predstavim temu Američanu kot svojega moža? Prosim vas, igrajte to vlogo, in stavim, da se bo moj snubec v nekaj dneh odločil. S tem tvegam vse: ali se bo diskretno umeknil, ali me bo pa prosil, naj se dam ločiti in se z njim poročim.

Rotim vas, gospod — pomagajte mi! Danes sem še spodobna ženska in računam na vas, da si zgradim novo življenje.

Kaj naj človek odgovori na tako ganljivo prošnjo? Pomagajmo drug drugemu!

»Milostljiva,« sem odgovoril s smehljajem, »z velikim veseljem vam ponudim roko, svojo roko, ki je še prosta — upam, da vam bo najina kratka zveza, najin metafizični zakon, če smem tako reči, pomagal, da izpreobrnate predsodkov polnega moža.«

Predstava se je vršila o polnoči v hotelskem baru. Izvedel sem bil med tem, da bo moje ime začasno Claude Lebouis in da stanujem s svojo ženo v Parizu, na ulici Belles Feuilles, št. 121.

»Mister Claude Lebouis, moj mož — mister Andrew Goldsmith,« naju je dražestno predstavila lepa kostanjelaska. Njej je bilo ime Grisela.

»Zelo me veseli, mister Goldsmith,« sem rekel in stisnil Američanu roko. Mož mi je bil na prvi pogled zelo simpatičen. »Grisela mi je pravila, kako ljubeznivi ste bili z njo. Hvala vam!«

»O, prosim, ne govorite o tem!«

Vloga prijaznega soproga me je imenitno zabavala. Ponudil sem Andrewu liker. Nato smo se dogovorili, da se odpeljemo drugi dan v mojem luksurnem avtomobilu na izlet.

Zajtrkovali smo vsi trije v hotelu. Med tem ko je šel Andrew na vrt pozdravljat znance, mi je Grisela zašepetala:

»Dragi gospod, pravi angel stel! Vse gre dobro. Vidim, da me Andrew mnogo bolj spoštuje, odkar vidi, da sem zares poročena. Pustite naju pozneje sama v gozdu, da se pogovoriva.«

Kot pokoren zakonski mož sem peljal zarotnika do križpotja. Tam sem voz ustavil in rekel:

»Moja ljuba Grisela, prepustim te mistru Goldsmithu. Med tem grem pa gobe nabirat.«

Izginil sem v goščavo. Vzel sem bil s seboj neki roman, da si ubijem čas. Proti petim popoldne se mi je zdelo priporočljivo, da stopim pogledat, kako je z avtom. Na nekem ovinku gozdne poti zagledam Griselo in

Andrewa v tesnem objemu. Krepko sem zakašljajal in ko sta se izpustila in se opomogla od zadrege, sem ju ogovoril:

»Nikjer ni gob v tem zapuščenem gozdu! Kolikor jih je, so pa vse črvice. Zaman sem se trudil.«

Vrnili smo se v hotel. Grisela in Andrew sta sedela za menoj. V ogle dalu sem videl, da se poljubljata.

Drugo jutro sem zaman čakal Griselo na hotelski terasi. Vrtar mi je prinesel dve pismi. Radovedno sem odprl prvo in bral:

»Dragi gospod!«

Iz vsega srca se vam zahvalim za vašo dragoceno, čeprav kratko podporo. Andrew me je prosil za roko. Davi na vse zgodaj sva se odpeljala. Kar sijala sem od veselja. Nikoli ne pozabite, dragi gospod, da ste mnogo pripomogli k moji sreči.

Odprl sem še drugo pismo in z mu ko razbral iz čačk tele besede:

»Dear Sir!«

Zaljubljen sem v vašo ženo. Odpeljati jo mislim. Toda ker terja vsaka škoda odškodnino, boste v tem pismu našli ček na 25.000 dolarjev. — Vaš Andrew Goldsmith.«

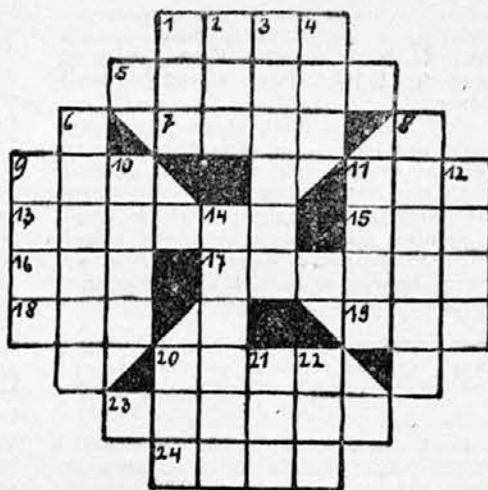
Ves odrevenel sem obračal v rokah ta ček, izstavljen na banko Bankiers Trust and Co.

In zdaj, cenjene dame — kaj bi storile na mojem mestu? Ali naj v navalu užaljene časti pošljem noremu Američanu ček nazaj in mu povem, da ga ne morem sprejeti, in da nisem niti v sanjah Griselin mož? Toda če mu izdam najino skrivnost, bom poteptal njeno srečo!

Ali naj mu vrnem ček raztrgan in mu povem, da lahko mojo ženo zastonj obdrži?

Ali naj pa s temi 25.000 dolarjev kupim lepo biserno ovratnico in jo pošljem svoji »bivši« lepi ženi?

Križanka štev. 18

Pomen besed

Vodoravno: 1. del telesa, 5. reka v Jugoslaviji, 7. kar nevesta prinese v zakon, 9. ruta, 11. boleš, 13. tiran, 15. švicarski kanton, 16. zver, 17. reka v Jugoslaviji, 18. krajevni prislov, 19. kraj na italijanskem Tirolskem, 20. ozi-ralni zaimek, 22. jedilna priprava, 24. avojalni zaimek.

Navpično: 1. suženj, 2. plačilo na račun, 3. znamenito vino, 4. prva grešnica, 6. žensko ime, 8. pravost, 9. škorklja, 10. pege, 11. utemeljitelj indijske vere, 12. evropska valuta, 14. rimski pesnik, 20. del ladje, 21. števnik, 22. francoska reka (kakor se izgovori).

Rešite križanke štev. 17

Vodoravno, po vrsti: kato, peta, r, rb, h, ibar, repa, makedonec, noč, pokolenje, rjav, njim, o, vi, ki, i, drač, amor.

Lepota Vas privede do uspeha,

vztrajno negovanje pa do lepote.

O pravilnem negovanju obraza

Vas pouči

izuč. kozmetičarka **Darinka Vdovič, Ljubljana, Gradišče 4**

od 10—12 in od 3—7.

Primerjajte

ceno in kakovost našega blaga, odločili se boste za nakup zimskega plašča in perila pri tvrdki

Drago Gorup & Co.

LJUBLJANA, Tyrševa cesta 14 (Dunajska cesta)

GROF MONTE-CRISTO

Nadaljevanje s 3. strani

»Nekaj strašnega vam imam razodeči,« odvrne doktor. »Se-diva!«

Villefort bolj omahne na klop kakor sede. Zdravnik mu položi roko na ramo in obstane pred njim.

Odrevenel od groze si seže Morrel z eno roko po čelu, drugo si pa pritisne na srce, kakor bi se bal, da ne bi kdo slišal, kako mu razbija.

»Govorite, doktor, poslušam vas,« reče čez nekaj časa Villefort. »Udarite, pripravljen sem na vse.«

»Gospa Saint-Meranova je bila sicer res že v letih, toda drugače je bila vedno zdrava.«

Morel se oddahne, kakor bi se mu kamen odvalil s prs.

»Žalost jo je ubila, gospod doktor. Celih štirideset let je živel s pokojnim markijem, in zdaj...«

»Ni bila žalost, dragi moj Villefort,« ga zavrne zdravnik. »Žalost časih res ubije človeka, čeprav se to le redko zgodi, a ne ubije v eni uri, ne ubije v desetih minutah.«

Villefort nič ne odgovori, samo glavo vzdigne in prestrašeno pogleda zdravnika.

»Ali ste gledali njen smrtni boj?« vpraša gospod d'Avrigny.

»Da; saj ste mi šepnili, naj ostanem.«

»Ali ste opazili simptome bolezni, ki ji je gospa Saint-Meranova podlegla?«

»Seveda sem jih. Napadlo jo je trikrat zaporedoma, v čedalje manjših presledkih. Ko ste vi prišli, je že hropla; nato je nastopila kriza, ki sem jo imel za živčni napad. Groza me je pa postalo, ko sem videl, kako se je dvignila v postelji z odrevenelimi udi in trdim vratom. Tedaj sem vedel, da je stvar še mnogo hujša, kakor sem mislil. Ko je kriza minila, sem iskal v vaših očeh pojasnila, pa ga nisem našel. Držali ste jo za roko in šteli utrip žile, tedaj je pa že nastopila druga kriza. Ta je bila še strašnejša od prve, zvi-jalo jo je, usta ji je krivilo in obraz ji je posinil. Pri tretji krizi je podlegla. Že ob prvi krizi sem zaslu-til omrtvični krč in vi ste me v tej sodbi potrdili.«

»Da, pred drugimi ljudmi,« pri-kima zdravnik. »Zdaj pa ko sva sama...«

»Moj Bog, kaj naj to pomeni?«

»Da so simptomi omrtvične-ga krča zelo podobni simpto-mom zastrupljenja z organskimi snovmi.«

Villefort plane kvišku, a takoj spet omahne nazaj na klop.

»O, gospod doktor,« zajecija, »ali ste premislili, kaj ste rekli?«

Morrel ni vedel, ali se mu sanja ali bdi.

»Popolnoma sem si v svesti tehtnosti svoje izjave,« odgovori

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika sraj-ce, ovratnike, zaplestnice i. t. d. Perc, suši, monga in lika domače perilo

tovarna **JOS. REICH**
LJUBLJANA

zdravnik. »Tudi vem, komu sem jo dal.«

»Ali govorite z menoj kot uradnikom ali prijateljem?«

»S prijateljem, ta trenutek samo s prijateljem. Podobnost simptomov omrtvičnega krča in zastrupljenja z organskimi snovmi je tolikšna, da bi le nerad podpisal, kar sem vam pravkar rekel. Zato vam še enkrat povem, da ne govorim s kraljevskim prokuratorjem, temveč s prijateljem. Kot prijatelju vam torej povem: vse te tri četrt ure, kar je trajala kriza gospe Saint-Meranove, sem študiral njen smrtni boj, njene krče, njeno smrt; zato sem ne samo prepričan, da je umrla zastrupljena, temveč bi vam skoraj lahko povedal, kateri strup jo je umoril.«

»Gospod!«

»Simptomi se vsi ujemajo: najprej jo je dajala zaspanost, nato so prišli živčni napadi, razdražljivost možganov in nato odrevenelost vsega živčnega sistema: gospe Saint-Meranove je podlegla veliki dozi strihnina ali brucina, ki so ga, kakor sodim, po golem naključju ali pa iz neprevidnosti primešali njenim jedem.«

»O, saj ni mogoče!« krične Vilfort in zgrabi zdravnika za roko. »Sanja se mi — kako bi sicer mogel slišati takšne besede iz vaših ust! V imenu vsemogočnega vas rotim, priznajte mi, da ste se zmotili.«

»Lahko da sem se, a ne verjamem.«

»Imajte usmiljenje z menoj, doktor! Že nekaj dni doživljam takšne strašanske reči, da se bojim, da bom še zblaznel.«

»Ali je bil razen mene še kdo drugi pri gospe Saint-Meranovi?«

»Nihče.«

»Ali ste poslali v lekarno po kakšno zdravilo, ki ga ne bi bil jaz zapisal?«

»Ne.«

»Ali je imela gospe Saint-Meranove kakšnega sovražnika?«

»Nikogar ne poznam.«

»Ali je kdo pričakoval od njene smrti kakšne koristi?«

»O Bog, ne! Moja hči je njena edina dedična... O, če bi mi prišla taka misel, bi se zabodel, da kaznujem srce, ki bi moglo spočeti takšen nizkoten sum.«

»Nikar, prijatelj!« vzklikne gospod d'Avrigny. »Bog me obvaruj, da bi koga obtoževal! Ne sodite me krivo; samo o nesrečnem naključju govorim, samo o usodni zmoti. Toda naj bo že naključje ali zmošta, moja vest zahteva, da vas na to opozorim. Poizvedujte malo!«

»Pri kom? Kako? O čem?«

»Dovolite: ali se ni utegnil stari Barrois zmotiti in dati gospe Saint-Meranovi pijačo, ki je bila pripravljena za njegovega gosпода?«

»A kako naj bi bilo gospodu Noirtierju namenjeno zdravilo za markizo strup?«

»Nič lažjega! Sami veste, da so strupi za nekatere bolezni zdravila; mrtvoud je ena izmed teh bolezni. Nekako tri mesece bo tega, kar sem — videč, da vse drugo nič ne pomaga — poskusil še poslednje sredstvo, da vrnem gospodu Noirtierju dar go-

Se nadaljuje na 6. strani v 4. stolpcu

Tragedija kraljice

Zgodovinske resnice o Kleopatri

V zgodovini starega veka ni imela nobena ženska tako odločilne besede kakor Kleopatra. Z njeno smrtjo leta 30 pr. Kr. je izgubil Egipt, ki je bil tišočletja mogočna država, svojo samostojnost. Kot rimska provinca je bil od takrat samo še izvršujoči faktor tuje volje.

Rod, čigar potomka je bila Kleopatra in ki je z njo izumrl, je vladal več kot 300 let v Egiptu. Ptolomej, vojskovodja Aleksandra Velikega, je oče tega rodu. Po smrti velikega osvojevalca so si vojskovodje razdelili ogromno državo.

Vladajoča družina Ptolomejev je pričela kmalu hirati. Prvim trem sijajnim vladarjem so sledili sami slabiči. Družinski in nasledstveni prepiri so omajali moč vladajoče družine. Že leta 180 pr. Kr. je prevzela na novo vzklikla rimska oblast varušvo mladoletnega egipčanskega prestolonaslednika. Rim je že 150 let pred Kleopatrinom smrtjo iztegnil roke po Egiptu. Od tistih dob je določal vsako nasledstvo egipčanskega prestola Rim, a tudi v politiko je odločilno posegal. Kleopatrin oče, Ptolomej Auletes, to je svirač na piščal, je vladal tako slabo, da so se Aleksandrinici dvignili nadenj in ga pregnali iz Egipta. Njegova hčerka Berenika, Kleopatrina starejša sestra, je prevzela vodstvo države. Med tem je pobegnil Auletes v Rim in naprosil Pompeja za pomoč. Rimske legije so vkorakale v Egipt in Auletes je v njihovi senici prispel spet v domovino in zasedel svoj prestol. Svojo hčerko Bereniko je ukazal umoriti. To se je zgodilo leta 56. pr. Kr. Osem let kasneje je Auletov naslednik pobil Pompeja, ko se je na begu po izgubljeni bitki pri Farsalu izkrcal v Egiptu.

Ko se je nekaj dni kasneje prikazal v Egiptu Cezar, so mu za dobrodošlico prinesli odsekano glavo moža, s katerim sta dolga leta gospodarila Rimu in vsemu svetu. Kmalu nato je moral Cezar reševati nasledstveni prepir med mladim vladarjem Egipta in njegovo sestro Kleopatro, ki so jo izgnali iz dežele. Kleopatra je pridobila Cezarja zase in njen brat je padel v boju z Rimljani. Kleopatra je postala kraljica in je vladala Egiptom sedemnajst let. Svojemu mlajšemu bratu, ki ji je bil določen za sovladarja, je zavdala, ko je po Cezarjevem umoru zbežala iz Rima.

Treba je poznati zgodovinsko ozadje, zgodovino vladajočih rodovine in egipčanske zemlje, če hočemo tragedijo te kraljice pravilno razumeti. Ponos in želja po vladanju sta bili njeni glavni

odliki. Od glave do pete je bila prava naslednica svojih pradedov.

Kleopatra ni bila samo nenavadno lepa ženska, bila je tudi genialna. Spoznala je, da lahko vlada samo skupno z Rimljani, nikoli pa ne proti njim. Posrečilo se ji je, da je Cezarja popolnoma omrežila — in zgodilo se je, dokler je

preden sta se sovražni vojski sprijeli. Agripa je izval Antonija pri Akeiju (leta 31. pr. Kr.) na morju. Še preden se je razvila bitka, je Kleopatra s svojimi 60 egipčanskimi ladjami pobegnila. Mark Anton je pa odjadral za njo in prepustil vojsko njeni usodi. Seveda se je brez boja vdala sovražniku. Tako je povzro-

Kleopatra prosi Oktavijana milosti za njegovega smrtnega sovražnika Marka Antonija

Cezar živel, da je bila njena moč nezlomljiva. Kleopatra je rodila Cezarju sina, edinega potomca, ki ga je kdaj imel. Upala je, da bo ta sin, Cezarion, nekoč Cezarjev in egipčanski dedič. Toda ko so Cezarja leta 44 pr. Kr. umorili, so se vsi Kleopatrinu načrti izjalovili. Upravičeno se je morala bati rimskega maščevanja.

Mark Anton, ki je gospodoval v imenu Rima Sredozemskemu morju, je bil Kleopatrin sovražnik. Leta 41. pr. Kr. se je z ogromno vojsko prikazal v Mali Aziji in pozval Kleopatro, da se pomeri z njim. Tej nenavadni ženski se je posrečilo oviti krog prsta tudi tega moža, od katerega je bila njena usoda odvisna. Postal je njen ljubimec, kasneje njen mož. Rodila mu je tri otroke, ki so jim že pri porodu namenili krone Vzhoda. Toda Antonij je v Mali Aziji popolnoma pozabil, da je bila sila, ki ga je dvignila na tak visok položaj, Rim.

V Rimu je kahal Cezarjev nečak, njegov sovladar Oktavijan (kasnejši cesar Avgust), sovražstvo. Antonij se je skušal meriti z njim z orožjem. Zanj je kazalo dobro. Mladi Oktavijan ni bil vojaški talent, pač je pa imel srečo, da je bil njegov prijatelj Agripa genialen vojskovodja. Mark Antonij je izgubil vojno, še

žila Kleopatra paniko ter zapečatila Markovo in svojo usodo.

Kleopatra je bila prepričana, da je Mark Anton zaigral. Bala se je za svoje gospodstvo in je žrtvovala Marka Antonija, kakor je pred leti žrtvovala Cezarja, da bi se prikupila zmagovalnemu Oktavijanu. Ko je vkorakal leta 30. pr. Kr. Oktavijan s svojimi legijami v Egipt, je sporočila Kleopatra svojemu možu Marku Antoniju, da se je zastrupila. Antonij si je iz žalosti in obupa res končal življenje. Kleopatra se je sicer odkrižala nadležneža, toda delala je račun brez kremljarja. Oktavijan je vztrajal v sovraštvu in se ni zmenil za njeno zapeljivanje. V svoji lastni palači je živila Kleopatra še nekaj mesecev kot ujetnica Rimljanov. Prepričana je bila, da jo bo Oktavijan v zmagovalnem sprevodu kot najimenitnejši plen hotel pripeljati v Rim, toda tega zadoščenja mu ni privoščila. Nastavila se je strupeni kači, da jo je uklala. Ponosno in dostojanstveno je šla v smrt.

Svetovna zgodovina ne pozna tako velike ženske in vladarice, kakor je bila Kleopatra. Njena tragedija je tragedija ženske, ki je bila rojena vladarica in ki jo je njen poraz tako strl, da ga ni mogla preboleti.

Spet film z Greto Garbo

Napisal John Gilbert

V filmu »Kraljica Kristina«, ki ga pravkar vrte, igra po dolgih letih John Gilbert spet z Greto Garbo.

Letos je minilo pet let, odkar sva se z Greto Garbo zadnjič skupno pokazala na platnu. Bilo je to takrat, ko sva igrala v filmu »Zena brez sramu«.

Ko sem Greto prvič srečal — bilo je v času priprave za film »Bilo je nekoč...« — je bila še prav neznatna začetnica, skoraj nikjer znana, boječa in negotova. Govorila je še prav slabo angleški, zato je molčala ko riba. Film je sijajno uspel in ime Grete Garbo je zaslovelo.

Leto dni kasneje sem filmal spet z Greto Garbo. Po uspelem prvem filmu se je počutila gotovejšo, tudi boječa ni bila več in angleški je govorila že kar dobro. S tujimi ljudmi ni nič rada občevala. Ta njen drugi film »Ana Karenina« ji je dal pravico do naslova »zvezde«.

Greto in mene so potem za dolgo razdružili. Jezični Hollywood je stikal za vzroki. Pravili so, da me Greta sovraži — da je nesrečno zaljubljena vame — da sem jaz vanjo breznožno zaljubljen — da je moja žena nanjo ljubosumna in se hoče ločiti od mene, če bom še kdaj igral z njo — in še sto in sto drugih »tehtnih« vzrokov so našle klepetulje. Nahče pa ni hotel verjeti resnici, da filmski družbi več »neses«, če igrava vsak zase, ker zasluži dvakrat, v dveh filmih... Med tem sva pa bila z Greto najboljša prijatelja in sva obžalovala, da naju ne pustijo igrati vkup.

Končno je pa vendar zmagala želja občinstva. Družba Metro-Goldwyn-Mayer je bila prisiljena vrteti nov film, v katerem sva nastopila oba. Ta film »Zena brez sramu« je prinesel Greti toliko slave in meni toliko pohvale, da bi naju bila družba od tistih dob gotovo zaposlila zmerom skupaj. Toda prišel je svetovni preobrat v filmski umetnosti: govoreči film. Prve skušnje so pokazale, da je moj glas za mikrofona neprimeren, in moral sem prekiniti filmanje in se učiti govorjenja. Ko sem se spet vrnil v ateljeje, je Greta pravkar dovršila nov film in odšla za celo leto v Evropo. V tem času sem igral v več filmih in moja pogodba je potekla. Nisem je hotel več obnoviti, ker sem se nameraval posvetiti zgolj pisateljevanju.

Komaj so priobčili filmski obzorniki novico, da ne nameravam več filmati, sem dobil na tisoče pisem od svojih filmskih prijateljev iz občinstva, naj vsaj še enkrat igram skupaj z Greto Garbo. Takrat sem izjavil, da bi me edino taka laskava ponudba lahko pripravila do tega, da bi spet filmal, take sreče se pa seveda nisem upal verjeti. Vedel sem, da je za veliki zgodovinski film »Kraljica Kristina« glavni igralec, torej Gretin partner, že določen. Mnogo so govorili tudi o tem, da se bo po dovršitvi tega filma Greta poslovila od Hollywooda in se ne bo nikoli več vrnila k filmu. Pri vsaki drugi igralki bi mislil, da je to samo reklamni trik, pri Greti pa me je resno skrbelo, da bo resnica. Dal sem

slovo upom, da bom še kdaj igral s to veliko igralko.

Takrat se je pa zgodilo nekaj nepričakovane. Greta Garbo je zahtevala, da moram glavno vlogo v »Kraljici Kristini« prevzeti jaz. Priznati moram, da sem bil navdušen, kajti ta njena zahteva mi je bila dokaz, da najino staro prijateljstvo ni zarjavelo. Greta se ni spremenila; ni postala domišljava in slava je ni izpridila. Današnji dan je prav tako ljubezniva in naravna kakor je bila takrat, ko sem jo prvič srečal pred leti kot začetnico. Pozdravila me je tako pri srčno, kakor me je pozdravljala nekdanj — in čeprav so naju hollywoodski jeziki že tolikokrat poročili in ločili, si nisva bila nikoli nič drugega kako: dobra in odkritosrečna prijatelja. To sva si še danes in, upam, da si ostaneva.

Zdi se mi kakor prst božji, da sem bil prav v onih filmih Gretin partner, ki so ji prinesli toliko slave.

Film »Bilo je nekoč« je ponesel v svet njeno ime, z »Ana Karenino« je zaslovela, film »Zena brez sramu« ji je dal priimek »božanska Greta«, a v filmu »Kraljica Kristina« se je po moji sodbi izživela vsa in pokazala, da je največja med vsemi igralkami.

Za razpokane roke

Če imate rdeče ali razpokane roke, rabite preizkušeno specialno kremo »Je fais blanc«. Jamčimo Vam, da bodo Vaše roke že po prvi uporabi bleščeče bele, mehke in gladke. 1 tuba samo Din 10.—. Naroča se v drogeriji »Nobilior«, Zagreb, Ilica 34.

† Kralj Aleksander. Prejšnji torek je imel priti naš kralj v Marseille in potem v Pariz da se sestane z vodilnimi francoskimi državniki na važno konferenco o stabilizaciji miru v Srednji Evropi in na Balkanu. Pripeljal se je z rušilec »Dubrovnikom«. Med navdušenim pozdravljanjem velike množice ljudi se je izkrcal in nato sedel v avto, da se odpelje na prefekturo, kjer je imel biti serviran čaj. Na njegovi levi je sedel francoski zunanji minister Louis Barthou, avto je pa šofiral najspretnejši marsejski detektiv. Toda po komaj desetih minutah vožnje, ko je bil avto pred Borznim trgom, je skočil iz množice neki človek, planil na stopnico kraljevskega avtomobila in se preden ga je kdo ulegel suniti nazaj, sprožil 10 strelcev. Trije so zadeli kralja, dva od njih smrtno. Šofer je skušal atentatorja suniti s stopnice, pa je bilo že prepozno. Francoski častnik, ki je jezdil ob avtomobilu, je hitro obrnil konja in s sabljo udaril po atentatorju, a takrat je bilo strašno dejanje že storjeno. Šofer je pogljal proti prefekturi, kjer so smrtno ranjenega kralja skušali zdravniki rešiti, a zaman. Četrto ure po izkrcanju je bil kralj Aleksander mrtev. Njegove poslednje besede so bile: Čuvajte Jugoslavijo! Dve uri za njim je umrl Barthou, čeprav je dobil na videz nedolžen strel v levo laket. Atentatorja je razljudena množica linčala.

Blagopokojnega kralja Aleksandra so balzamirali in ga drugi dan po atentatu naložili na rušilec »Dubrovnik« in po morju odpeljali nazaj v domovino. Na suho so ga prenesli v Splitu; 100.000 ljudi se je zbralo na obali in s pieteto sprejelo svojega mrtvega vladarja. Na vsej vožnji do Beograda se je narod v trumah poslavljaj od ljubljenega kralja.

Svečani pogreb bo v četrtek; napovedana je udeležba visokih zastopnikov skoraj iz vseh držav sveta. Francijo bodo med drugimi zastopali sam predsednik republike Albert Lebrun, vojni minister maršal Pétain, mornariški minister Piétri in letalski minister general Dénain; Anglijo princ Jurij, vojvoda Kentaki; Italijo vojvoda Spoletski in kraljev adjutant; Rumunijo princ Nikolaj; Bolgarijo knez Ciril; Češkoslovaško predsednik vlade Malypetr in zunanji minister dr. Beneš; Nemčijo njen poslanik v Beogradu v. Heeren in posebni Hitlerjev delegat v. Keller, itd. itd.

Se na dan atentata, v torek ob 8. zvečer, je vlada izklicala dotedanjega prestolonaslednika Nj. Vis. Petra za kralja Jugoslavije pod imenom Petra II. Isti večer so odprli kraljevo oporoko; v njej določa blagopokojni kralj Aleksander regentski svet, ki bo vršil kraljevske funkcije, dokler ne postane njegov sin polnoleten, t. j. star 18 let. Regentski svet tvorijo Nj. Vis. knez Pavle, bratranec blagopokojnega kralja; dr. Radenko Stanković, univ. prof. in bivši prosvetni minister; in dr. Ivo Perović, ban avavske banovine.

V četrtek sta imela narodna skupščina in senat skupno žalno sejo za blagopokojnim kraljem, obenem sta pa prisegla zvestobo novemu kralju Nj. Vel. Petru II. Na seji so soglasno sklenili dati blagopokojnemu vladarju ime »viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj«.

Strašno vest o marsejskem umoru je javnost sprejela z grozo in nejeverjem. Prvi jo je oznanil radio velikih evropskih postaj; potrdili so jo časniki šele drugi dan zjutraj. V vseh krajih so se zbirali ljudje v gručice, resni in potrjeni, in ugrabili, kaj bo. Mnogi so jokali. V mestih so spontano izpraznili izložbe in postavili vanje s črnim florom obrobene slike pokojnega kralja. Z vseh hiš vise žalne zastave. Državni in samoupravni uradniki nosijo črne ovratnice in žalne trakove na rokavi; a tudi zelo mnogo zasebnikov kaže vidne znake svoje žalosti in bolesti.

Kdo je atentator? Ker ga je množica ubila, je delo preiskovalnih oblasti zelo oteženo. Na njegovem potnem listu so našli ime Petrus Kelemen, a so kmalu dognali, da je ponarejeno. Sledovi so vodili v Pariz in na švicarsko mejo; tam so aretirali več osumljenцев, ki jim je policija pozneje dokazala zvezo z atentatorjem. Pojavilo se je več verzij; po najnovejši in bržčas najtehtnejši, je Peter Kelemen lažno ime za člana makedonske teroristične organizacije Vlado Georgijeva. Tako vsaj trdi sofijska policija na podlagi morilniške fotografije in drugih

Ljubezenski roman

avstrijskega nadvojvode

Johana Salvatorja

Bela vrana na avstrijskem dvoru: romantični nadvojvoda, ki se navdušuje za revolucionarne ideje in ljubi pustolovščine

Po zapiskih nadvojvodovega komornika

VII.*

Spet drug potnik — iz Argentine — je bil pripravljen priseči, da je videl Johana Ortha v Buenos-Airesu na postaji v vrsti ljudi, ki so kupovali vozne listke. Kupil si je baje listek za Rio de Janeiro.

In še en svedok — neki Tržačan, ki je bil po poslih v Argentini — je zatrjeval, da je videl Johana Ortha v nekem majhnem restoranu v Buenos-Airesu in ga pri priči spoznal, čeprav je bil nekdanjemu nadvojvodi zelo shujšal obraz in so mu trpljerce in pomanjkanje zarezele globoke brazde v obraz. Njegovi lasje so že čisto osiveli in sploh je zbuhal obžalovanja vreden vtis, zlasti s svojo raztrgano obleko in okornimi zaprašenimi čevlji. Človek bi ga skoraj imel za potepuha. Bil je sam in je pil poceni vino — mnogo je pil, kakor bi se hotel hitro opijaniti.

Še drugi očividci so prihajali: neki polarni raziskovalec je pisal enemu izmed svojih avstrijskih prijateljev, da je pred kratkim srečal nekdanjega nadvojvodo sredi večnega snega in ledu. Dobila sta se čisto slučajno in sta prebila noč za skupnim ognjem. Polarni raziskovalec ga je bil pri priči spoznal po slikah, in ko je nekdanji nadvojvoda potegnil iz žepa zapisnico, na katere usnjatih platnicah se je lesketal zlati habsburški grb, so ga minili poslednji dvomi: da, to je on, nekdanji nadvojvoda Johan Salvator!

Drugo jutro na vse zgodaj, ko je njegov slučajni tovariš še spal, je nadvojvoda tiho odšel in snežni vihar, ki je tisti dan divjal, je zamedel sledove za njim...

Neki raziskovalec Chaca je našel Johana Ortha v napol podrti kolibi v gorah blizu čilske meje. Napravil je nanj vtis pol norega moža, zakaj njegova zunanost je zbujala grozo: lasje so mu vsi razmršeni padali po tilniku, govoril je pa le s težavo, kakor bi se bil že odvadil. Rekel je, da mu je Friedrich Otten ime, toda bil je Johan Orth — raziskovalec je bil pripravljen priseči, da se ni zmotil...

* Gl. št. 36, 37, 38, 39, 40 in 41.

podatkov, ki jih je dobila od francoskih preiskovalnih oblasti. Vlada Georgijev se je rodil v Kamnici na južnem Bolgarskem v rodopskem okraju in je bil v službi bolgarskega terorističnega voditelja Vanče Mihajlova. Star je 40 let.

Ranjeni Barthou — pišejo francoski časniki — je sam skočil iz kraljevega avtomobila in šel iskati taksi, da ga prepelje v bolnico. Zmeda je bila tolikšna, da se ni nihče zanj zmenil; obvezali so ga (spet po francoskih virih) šele tri četrti ure po atentatu! Tako ni čudo, da je 72 letnemu starčku pri narkozi zaradi velike izgube krvi odpovedalo srce in je izdihnil na operacijski mizi, čeprav je bila njegova rana sicer nedolžna.

Pokojnik je bil ne samo ugleden in uspešen politik, temveč tudi sloveč francoski književnik, eset in strasten ljubitelj knjig; njegova knjižnica je bila med najlepšimi v Evropi.

Francoska vlada je priredila umorjenemu ministru v soboto veličasten pogreb na državne troške. Koj po pogrebu se je sestala na sejo in izbrala za novega

Z vseh strani so prihajali glasovi v Avstrijo: trdili so, da so videli nekdanjega nadvojvodo zdaj tu zdaj tam, toda vse te vesti so druga drugo tako pobijale, da jim ni nihče več prav verjel.

Le stara nadvojvodinja, mati Johana Ortha, še ni izgubila upanja. Kakor prej, je še zmeraj klečala na mrzlem kamnu v kapelici, iztezala roke k nebu in molila:

»Vrni mi ga! Vrni mi ga...!«

Tako je tudi umrla, na kolenih. Nekega jutra so jo našli mrtvo na mrzlem kamnu... Roke je imela sklenjene k molitvi in njeni odreeneli prsti so bili tako trdo sklenjeni, da jih niso mogli razkleniti. Tako so jo tudi položili v krsto: z rokami, sklenjenimi k molitvi...

Desetletja so minila od takrat...

Že zdavnaj je nekdanji nadvojvoda Johan Salvator — Johan Orth — mrtev. V pregnanstvu, v daljnji tuji zemlji je njegovo srce prenehalo biti, je njegovo telo našlo večni mir.

Kje je umrl? Čigavi prsti so mu zatisnili oči? Kdo ga je spremil k poslednjemu počitku? Katere roke so ga spustile v grob?

Nihče ne ve odgovorov na ta vprašanja. Skrivnost obdaja nadvojvodovo smrt — ne dneva njegove smrti ne vemo, ne dežele ne poznamo, kjer je njegov grob...

Morda leži v vročih stepah Argentine. Morda v predelih večnega snega, večne tišine — v krajih bele smrti...

Turoben molk vlada v kapucinski cerkvi, grobnici Habsburgov. Toda nad neznanim grobom enega izmed Habsburgov — tistega, ki se je imenoval Johan Salvator — tuli vihar in pripoveduje žalostno povest o nadvojvodi — pesniku, skladatelju, filozofu in pustolovcu...

In morda se dviga zraven njegovega groba še drug grob, in v njem je morda pokopana ženska... tista, ki je z nadvojvodo prehodila skoraj vso njegovo težko življensko pot in ki je videla srečo tudi v tem, da lahko z njim skupaj umre...

Milly Stübel...

K o n e c

zunanjega ministra Pierra Laval, bivšega ministrskega predsednika.

Francoska javnost se je silno zgražala nad pomanjkljivostjo varnostnih odredb v Marseillu; zato je notranji minister Sarraut podal ostavko.

Atentat v filmu. Slovesnosti pri kraljevem sprejemu v Marseillu je filmalo več operatorjev; a le eden med njimi, neki Dascomb, je vztrajal do konca in posnel tudi strašni atentat, ne meneč se za krogle, ki so švigale okoli njega, ne za paniko množice. Razen nekaj prask, ki jih je pri tem izkupil, je oskal živ in zdrav. Štiri dni nato je pa nenadoma umrl — zaradi krvavitve v možganih.

Za Barthoujem Poincaré. Komaj so Francozi pokopali Barthouja, so izgubili še drugega državnika, enega izmed poslednjih iz stare predvojne generacije: Raymonda Poincaréja, bivšega predsednika republike, predsednika vlade in večkratnega ministra. Umrl je v ponedeljek v Parizu. Pokopali ga bodo v soboto na državne troške.

GROF MONTE-CRISTO

Nadaljevanje s 5. strani

vora in gibanja. Že tri mesece mu zapisujem brucin; tako je bilo v zadnji pijači, ki sem mu jo dal, šest centigramov tega strupa. Ta količina, ki se ji je gospod Noir-tier postopno privadil, je bila za njegove otrple ude brez učinka — toda za vsakogar drugega bi bila smrtonosna.

»Oprostite, dragi gospod doktor, stanovanje mojega očeta in gospe Saint-Meranove sta predaletč vsaksebi, da bi bila takšna pomoč razumljiva; razen tega Barrois nikdar ne pride v sobe moje tašče. In naposled, gospod doktor, čeprav vem, da ste najspretnejši in najvestnejši zdravnik, kar jih poznam, mi ne smete zameriti, če rečem z Latincem: errare humanum est.«

»Dovolite, Villefort,« odvrne doktor. »Ali poznate med mojimi tovariši katerega, ki bi mu tako zaupali kakor meni?«

»Zakaj? Kam merite s tem vprašanjem?«

»Imenujte mi ga, da mu povem, kaj sem odkril, pa bova skupaj raztelesila truplo.«

»In boste našli sledove strupa?«

»Ne, tega ne lrdim, pač pa se bo pokazala načetost živčnega sistema. To bo dokaz zastrupljenja in tedaj vam bova rekla, ljubli Villefort: Če gre za malomarnost, pazite na svojo služinčad — če se je zgodilo iz sovraštva, se pa čuvajte svojih sovražnikov.«

»O, Bog, to mi predlagate, d'Avrigny?« zajecja Villefort ves str. »Kakor hitro izve strašno skrivnost še kdo drugi, je sodna preiskava neogibna; in sodna preiskava pri meni — ne, nemogoče! Toda če vztrajate na tem,« povzame kraljevskega prokuratorja in s strahom pogleda zdravnika, »če na vsak način hočete, naj se zgodi. O, saj mi drugo ne ostane — že moj poklic to zahteva. Toda, doktor, za mojo ženo in hčer bo to smrt; in kar se mene tiče... sami veste, gospod doktor, da človek ne more biti pet in dvajset let kraljevski prokurator, ne da bi si bil nakopal sovražnike. Če pride ta stvar na dan, o, kako bodo triumfirali nad menoj, jaz pa od sramote ne bom vedel, kam naj se denem. Oprostite mi te posvetne misli, gospod doktor. Da ste duhovnik, se vam ne bi upal tako govoriti; toda človek ste in poznate ljudi. Oh, recite mi, doktor — kaj ne da mi niste nič rekli?«

»Moj ljubi gospod Villefort,« odvrne ganjeno zdravnik, »moja prva dolžnost je človekoljubje. Rešil bi bil gospe Saint-Meranovo, če bi bilo v človeških močeh; zdaj je mrtva in vse moje znanje mora zdaj veljati živim. Pokopljiva to strašno skrivnost na dnu najinih src! Če bi ji pa kdo le prišel na sled, bom molče prenesel, da me bodo imeli za nevednega. Toda poizvedujte vendarle, prijatelj, vneto poizvedujte, zakaj ulegne se zgoditi, da se pripravlja nova žrtev... In če najdete krivca, vam bom rekel: Uradnik ste, storite svojo dolžnost.«

* Zmotiti se je človeško.

»O, hvala vam, tisočkrat vam hvala, ljubi prijatelj!« vzklikne Villefort z ganjenim glasom. »Nikoli nisem imel boljšega prijatelja od vas.«

S temi besedami hlastno vstane, kakor bi se bal, da bi se zdravnik utegnil premisliti, in ga polegne s seboj.

Morrel pomoli glavo iz grmovja, kakor bi se hotel nasrkati svežjšega zraka. Mesec mu je obil obraz: bil je blede ko smrt.

»O, Bog, kako strašno razkrite!« zajecja. »Kaj bo zdaj z Valentinom! Uboga prijateljica moja! Kako bo prenesla tolikšno bolel?«

Skozi okna z rdečimi zavesami je prodirala le še medla luč: očitno je bila gospa Villefortova ufrnila sveče in je brlela le še nočna svetilka.

Med tem se je na drugem koncu hiše odprlo eno izmed oken z belimi zavesami in skozenj se je sklonila človeška postava.

Morrel je vztrepetal; zdelo se mu je, kakor da sliši ihtenje.

Čeprav ga Valentina ni mogla opaziti v njegovem skrivališču, mu je vendar bilo, kakor bi ga klicala na pomoč. Skočil je iz grmovja in se, ne meneč se za to, da bi ga kdo utegnil zasačiti, pogljal čez cvetlično gredo. Od onodod je bilo le nekaj korakov, pa je stal pred hišo. Stelal je po stopnicah in odrinil vrata, ki so se mu brez odpora podala. S hlastnimi koraki je planil čez vežo in pošem po stopnicah. Bile so pregrnjene s preprogami in so pridušile njegove korake; toda mladi mož je bil v takšnem šlanju, da ga tisti trenutek niti srečanje z Villefortom ne bi prestrašilo.

Na srečo ga ni nihče videl.

Zdaj mu je zelo prav prišlo, da si je iz Valentininega pripovedovanja zapomnil nožanje razdelitev prostorov. Prišel je brez nesreče na vrh stopnic in tedaj mu je udarilo ihtenje na uho. Obrnil se je; skozi priprta vrata je uzrl tenak pramen luči. Spet je zaslišal ihtilaj, to pot še bliže; zdaj je vedel, da prihaja izza onih vrat. Brez pomišljanja jih je odrinil.

V kotu je ležala mrtva markiza, pogrnjena z belo rjuho, zraven postelje je pa klečala Valentina. Glavo je zagrebla v blazino, telo ji je pa zdaj pa zdaj stresalo krčevito ihtenje.

Morrela nič več ne vzdrži. Neke nevidna sila ga je gnala k njej. Tiho šepne njeno ime.

Valentina dvigne glavo in se ozre. Čeprav ga je spoznala, na njenem obrazu ni bilo začudenja. Kadar je srce prepolno obupa, ni v njem prostora za druga spoznanja.

Morrel ponudi svoji prijateljici roko. Nemo pokaže Valentina na truplo na postelji in zaihti; to mu je bilo odgovor, zakaj ni izpolnila besede in prišla na vrh, kakor sta se bila dogovorila.

Nobeden od njiju se ni upal izpregovoriti v tej sobi. Oba sta varovala tišino, ki jima jo je narokovala smrt.

Valentina se prva opogumi.

»Kako si prišel sem, prijatelj? Oh, kako rada bi ti rekla dobro došel, da ni te hiše obiskala smrt.«

Se nadaljuje na 8. strani v 4. stolpcu

Pazite na svoje zdravje!

Jetrna hrana za slabokrvne

Glej prvi članek v prejšnji številki

Mnogo bolnikov, ki bi zaradi »krvne razkroja« (perniciozne anemije) nedvomno umrli, je rešila jetrna hrana. Čeprav ni jetrna hrana kot jetrna terapija neko svojstveno zdravilo, je vendar dokazano, da je pri takih obolenjih edina rešilna bilka, kajti nobena terapija ni pokazala sličnih uspehov. Vbrizgavanje sestavin, ki jih proizvajajo direktno iz jeter, je seveda v bistvu in v uspehu isto kot jetrna hrana.

Teoretsko je današnji dan nemoogoče točno pojasniti blagodejni vpliv jetrne hrane pri perniciozni anemiji. Učenjaki so napisali že marsikatero znanstveno utemeljeno trditev o jetrni hrani, vendar se dejstva v praksi ne ujemajo s teoretskimi razlagami. Prav tako ni dognano, katere sestavine jeter zdravilno vplivajo na krvna obolenja. Vprašanje je, ali je zdravilni vpliv vitaminske ali hormonske narave. Najbolj verjetna je teorija, da so glikogi (jetrni škrob) zdravilni. Iz jetrnega škroba se tvori pod vplivom fermentov sladkor. Tak je poljudna razlaga zdravilnega vpliva jeter.

V bistvu je treba bolnikom dajati čim več jetrne hrane in jo spopolniti s sočivnato hrano, ki vsebuje mnogo vitaminov.

Najboljša so zato sirova jeter. Kuhana so že manj vredna, pečena pa najmanj. Perutninskih jeter ne priporočamo, kajti samo jeter suhih piščancev še nekaj velja, dočim so gosja in puranova jeter prav za nič, ker so prepojena z mastjo. Bolnik ne sme uživati več mesa nego jeter, pač pa lahko izpopolnimo jetrno hrano ter dajemo bolniku te jedi v zameno za jeter, da bi se jeter ne preobjedel.

Rekli smo že, da naj bolnik je poleg jetrne hrane mnogo zelenjave, zelenega sočivja in sadja. Masla sme bolnik dobiti na dan kvečjemu 40 gramov, mast pa sploh ni priporočljiva. Tudi sladkorja, moke, krompirja in jaje ne sme bolnik mnogo dobiti. Popolnoma se pa mora vzdržati klobas, prekajenega mesa in alkohola v vseh oblikah. Sadni sokki brez alkohola so priporočljivi.

Primeri jetrne hrane

Zajtrk: Čaj ali kava, kruhek z dobro mezgo.

Malica: Četrť ali pol kile sadja, sirovega ali kuhanega, ali pa pol litra joghurta s koščkom suhega belega kruha.

Obed: Riževa juha, zdrob, sagova kaša brez jajca, sočivje ali solata (pribl. 300 gramov), jetrna jed ali jetrna juha (jetrni cmoki), dušena jeter, jetrni golaž, jetrni riž, jetrne klobase, jetrna pašteta, jetrni narastek (puding), jagnječja jeter, približno četrť kile, okusno pripravljena z limono, začimbami, vanilijo, paradižniki, drobtinami.

Dvakrat na teden 125 gramov mišičastega mesa, krompir, četrť kile sadja ali kompot.

Južina: kakor zajtrk.

Večerja: Juha kakor opoldne, sočivje, 50 gr. belega kruha s kmečkim sirom, močnate jedi, zdrobovi cmoki s pečenim sadjem ali svežim sadjem (breskve, jabolka, jagode, pomaranče, mandarine), sirova jeter, jetrni riž, jetrni beefsteak.

Vsak dan mora bolnik pojesti 100 do 250 gramov jeter. Količina je od visna od starosti in razvitosti bolnika in od vrste obolenja. Najboljša so telečja jeter, toda tudi goveja in jagnječja jeter niso mnogo slabša. Svinjska jeter so premastna.

Zdaj, ko je še mnogo gob, lahko pripravimo jeter z gobami na najrazličnejše načine. Tudi zelena paprika je zdrava in dobra, zato naj jo jedo bolniki z jetrnimi jedmi. Tudi z vsemi vrstami korenja lahko pripravimo jeter. Dušenemu rižu, krompirju in ovseni kaši pridenemo jeter proti koncu in jih zdušimo samo toliko, da je sredica še zmerom rožnata. Tudi mrzle paštete ali jetrne kreme so zelo dobre in okusne.

Sirova jetrna pašteta: 20 gramov sirovega masla, malo nastrgane čebule, ščepec česna in 3 do 4 grame fino pasiranih sirovih jeter spenimo, osolimo in začnimo s poprom in seseklim peteršiljem. To je dovolj za dva ali tri kruhke. Na kruh namazano pašteto potresemo površ še z drobnjakom.

DROBIŽ

Krvni pritisk povečamo, če na teden enkrat ali dvakrat jemo samo kompot: štiri in dvajset ur ležimo v postelji in pojemo vsaki dve uri približno 200 g s sladkorjem pripravljene dušene jabolk, drugega pa nič; če nas hudo žeja, lahko spijemo še pol litra vode.

HUMOR

Pijanec in stražnik

Pijanec se opleta po cesti. Stražnik ga ustavi:

»Kam greste?«

»Ne — vem...«

»Kako vam je ime?«

»Ne — vem...«

»Kje stanujete?«

»Ne — vem...«

»Če pri priči ne poveste, kako se pišete in kje stanujete, vas odvedem na stražnico!«

Spričo te grožnje se pijanec napol strezni. In obujaje svoj spomin meni:

»Če je tako, pa stopite na Vegov rasp št. 177, tretje nadstropje, in vprašajte, ali je gospod Brenta že doma. Če ga še ni, potem sem to jaz... da, jaz... Če je pa že doma...« Pijancu se ustavi beseda. Proseče pogleda stražnika in obupno zajecja:

»... potem se pa pri najboljši volji ne morem spomniti, kako bi mi bilo ime.«

Princ Jurij kupuje prstan

Angl. princ Jurij je te dni stopil v najodličnejšo londonsko draguljarno, da kupi prstan za svojo nevesto, princeso Marino. Zlatarju se je predstavil za Johna Smitha.

Prodajalec ni niti trenil z očmi.

»John Smith« si je izbral prstan z lepim safirjem. Zlatar ga je spoštljivo spremil do vrat, se globoko priklonil in rekel:

»Prosim vas, gospod Smith, sporočite njeni visokosti bodoči gospe Smithovi moj najvdanejši poklon.«

Povečanje prihrankov

Vam omogočamo kljub težkim časom.

Ničesar drugega Vam ni treba napraviti kot da od svoje plače oziroma dohodkov odločite četrť najmanjši, a zato stalni znesek za svojo bodočnost. Vse drugo Vam izvedemo sami, ako se zglosite pri nas.

Samo načrtno varčevanje Vam pri sedanjih pičlih dohodkih zagotovi, da dosežete načrt, cilj, za katerega je potreben denar (za izlet, tečaj, šolanje, zidavo, gospodarsko osamosvojitve, preskrbo za starost, bolezen ter doto itd.). To je novi način štednje, s katerim hočemo tudi nepremožnim pomagati do blagostanja.

Ravno zato se Vam obrestuje ta denar po izredno ugodni obrestni meri ter samo ob sebi umevno tudi redno izplačuje.

Na ta način spravite svoj prihranek varno, plodonosno, vsak čas razpoložljivo. Blagovolite se le obrniti pismeno ali osebno na

Hranilnico Dravske banovine

Ljubljana // Celje // Maribor

Letošnje kisle zelje — delikatesa

Kako redilno je kisle zelje, ve itak vsaka gospodinja. Zlasti siróvo kisle zelje vsebuje mnogo vitaminov. Za bolni želodec je kisle zelje siróvo in kuhano zaželeno zdravilo, ker ga izčisti do poslednjega kotička. Poleg teh prednosti je pa zelje prav poceni, pripraviti se pa da na mnogo načinov. Nekaj jih bomo navedli:

Pečene testenine s kislim zeljem

Potrebujemo: 75 dek kuhane kislega zelja, 15 dek makaronov, žlico drobtinice, žlico masti, žlico sira in preostali ocedek zelja.

Pripravimo: V omašeni lik ali kozico naložimo sklad makaronov, nanj sklad kislega zelja, dokler ne porabimo obojega. Povrhu zalijemo z zeljevim ocedkom, natresemo drobtinice in sir ter polijemo z mastjo. Jed pečemo v pečnici, dokler močno ne porumeni.

Pikantna zeljnata jed

Potrebujemo: 25 dek telečjega mesa, pol kile kislega zelja, tri paradižnike ali žlico paradižnikove kaše, čebulo, žlico masti, skodelico kisle smetane in papriko.

Pripravimo: Fino zrezano čebulo pražimo na masti, dokler ne porjavi. Pridenemo papriko, paradižnike in na mato koščke zrezano telečje

Pečenice s kislim zeljem, mešanim s krompirjevo kašo

Potrebujemo: Pol kile kislega zelja, kilo krompirja (h kaši četrt litra mleka), mast ali slanino za dušenje, pečenice.

Pripravimo: Kisle zelje dušimo dve uri v masti ali s slanino, včasih dolijemo malo vode. V dobro omaščen lik naložimo sklad zelja, sklad krompirjeve kaše, dokler obojega ne rabimo. V pečnici pečemo jed pol ure. Med tem časom spečemo pečenice in serviramo oboje.

Kisle zelje z jabolki

Potrebujemo: Pol kile kislega zelja, pol čebule, kumin, žlico masti, tri jabolka, sol in sladkor.

Pripravimo: Zelje malo opečemo in iztisnemo. V glinastem lon-

Lepe dekliške prsi

dobi lahko vsaka žena tudi v najtežjih slučajih že v kratkem času, če se masira s čudežnim eliksirjem Eau-de-Lahore. — 1 steklenica z natančnim navodilom stane Din 40.—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior. Zagreb. Ilica 34.

cu dušimo čebulo na masti, pridene-
mo zelje, narezana jabolka, kumin,
sol in sladkor. Lonec dobro pokrije-
mo in kuhamo jed več ur prav po-
časi.

Dušeno kisle zelje

Potrebujemo: Pol kile kislega zelja, žlico masti, žlico sladkorja in pol čebule.

Pripravimo: V masti oprazi-
mo sladkor z narezano čebulo vred,
dokler ne porjavi. Na to denemo v
kozico še zelje, pustimo nekaj minut,
premešamo in dušimo, dokler se ne
zmehča. Okusnejše je zelje, če pogre-
jemo v njem klobaso ali košček svi-
njine.

Kisle zelje s papriko in smetano

V kockasto narezani slanini oprazi-
mo mnogo obročkaste čebule in ne-
koliko žlic moke. Ko je oboje poru-
menelo, dodamo prevreto in ocede-
no kisle zelje v kozico in dušimo vse
skupaj dobre štiri ure. Ko se jed du-
ši že dve uri, prideneemo pol stroka
paprike in nekoliko kopra.

Tik pred serviranjem zalijemo ze-
lje s kisló smetano.

Če še ne veš

Zelena solata vsebuje za človeško
telo važne redilne soli in mnogo že-
leza. Stalno uživanje solate dovaja
telesu dovolj železa. Zato jo zlasti
priporočamo slabokrvnim in malo-
krvnim. Bolje je, če solato kisamo z
limonovim sokom, kajti kis za pre-
bavo ni priporočljiv.

Zeleno sočivje vsebuje zelo mnogo
redilnih soli, ki ugodno vplivajo na
sestavo krvi. Sočivje je treba pra-
vilno kuhati, sicer gredo najboljše
snovi v nič. Kuhajmo sočivje le v
prav malo vode, torej dušimo ga!

Ocedka sočivja ne izlijmo v po-
mije. V tem ocedku so še precejšnje
množine redilnih snovi. Zato nam
rabi ocedek za zalivanje omak in
juh.

Špinača vsebuje mnogo fosforja in
železa; malokrvni naj jo jedó — če
le gre — vsak dan.

Tudi v sadju je vse polno redilnih
soli, naravnih kislin in obilica slad-
korja. Pri kuhanju gre na žalost zelo

Adria prasek je boljši

mного redilnih snovi v nič, zato naj
zdrav človek je zmerom le sirovo
sadje, ker pospešuje pr bavo.

Kruh je zdrav in redilen, toda rže-
ni je dosti zdravejši in zato zlasti za
otroke priporočljiv. Čim ostrejša in
grobejša je moka, tem laže in obil-
nejše se izprazni črevesje.

GROF MONTE-CRISTO

Nadaljevanje s 7. strani

»Valentina,« odgovori Morrel s
tresočim se glasom in s sklenjeni-
mi rokami, »že od pol devetih te
čakam. Ker te ni bilo, me je zgra-
bil nemir, preplezal sem ograjo,
skočil na vrt in slišal glasove, ki
so govorili o tem žalostnem do-
godku.«

»Kakšni glasovi?« vpraša Va-
lentina.

Morrel se zgrozi; ves pogovor
med zdravnikom in Villefortom
mu mahoma stopi pred oči.

»Glasove vaših uslužbencev,«
zajeclja.

»Ali ne čutiš, da pomeni tvoj
prihod pogubo za naju oba, pri-
jatelj?« reče Valentina mirno in
brez strahu.

»Ne zameri,« odgovori Morrel
s prav takim glasom; »takoj te
zapustim.«

»Ne, ostani rajši, da te kdo ne
vidi.«

»A če me tu zasačijo?«
Deklica žalostno odkima:

»Ne boj se, nikogar ne bo.
Tam leži najin varuh.« S temi
besedami pokaže na truplo svoje
babice.

»Oprosti mi — kaj se je pa
zgodilo z gospodom Epinayem?«

»Gospod Franc je prišel pod-
pisovat pogodbo ravno v trenu-
ku, ko je moja dobra babica iz-
dihnila.«

»Ah!« vzklikne Morrel od se-
bičnega veselja; spomnil se je
namreč, da mora ta smrt Valen-
tinino močitev za delj časa odgo-
diti.

»A da bo moja bolešt še huj-
ša,« povzame Valentina, kakor
bi hotela Maksimilijana pri priči
kaznovati za njegovo nedolžno
veselje, »mi je babica na smrtni
postelji zapovedala, da se mo-
ram čim prej poročiti. O, Bog, v
dobri veri, da me zaščiti, me tu-
di ona žene v nesrečo.«

Vabimo Vas k nakupu v
najcenejši oblačilnici

A. Presker

Sv. Petra cesta 14

meso. Na vse to naložimo kisle zelje,
zalijemo s kisló smetano in kuhamo,
ne da bi preveč in prepogosto me-
šali. H koncu polijemo jed spet s
kisló smetano.

Krompir dobavlja
tudi v najmanjših količinah na dom
GOSPODARSKA ZVEZA
Dunajska cesta

Izpadanje las in prhljaj

prepreči samo znano sredstvo Voda iz
kopriv. Lasje postanejo spet bujni, vrne
se jim lesk in postanejo popolnoma zdra-
vi, če jo redno dvakrat na teden upo-
rabljate. 1 steklenica z navodilom stane
Din 30.—. Po pošti razpošilja parfumerija
Nobilior. Zagreb. Ilica 34.

Blake, cenj. dame!

na licu itd. Vas ženirajo, kvarijo Vam
lepoto, eleganco in sramežljivost.

»Venera« eliksir Vas reši v par
sekundah, brez bolečin, brez opas-
nosti vseh nepotrebnih dlak.

Naročite še danes lepo dišeči
»Venera« eliksir, ne bo Vam žal.

Dobi se ali po pošti pošlje:

1 stekl. za Din 10.— (predplačilo),
na povzetje 18.—, dve Din 28.—,
tri Din 38.—.

COTIČ RUDOLF, Ljubljana VII

Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

**Zimska
jabotka**
že na zalogi pri
Gospodarski zvezi

Barvanje las

ni več potrebno pri strokovnjakih, ker
si jih z Oro-barvo za lase, ki jo dobite
v črni, rjavi, temnorjavi, svetlorjavi in
plavi barvi, lahko vsakdo sam barva in
je postopek zelo enostaven in stalnost
barve zajamčena. 1 garnitura z navodilom
stane Din 30.—. Po pošti razpošilja
parfumerija Nobilior. Zagreb. Ilica 34.

Din 1000.— plačam

ako Vam »Radio Balzam« ne od-
strani kurjih očes, bradavic, trde
kože, bul itd.

Že dalj časa nisem nič naročil,
ker ljudje poskušajo raznovrst-
na sredstva, a sedaj so se pre-
pričali, da je Vaš preparat še
najboljši, in ga zopet zahtevajo.
Franc Maček, čevljarna, Dol.
Logatec.

Zahtevajte povsod v Vašem interesu
samo »Radio Balzam«. Dobi se ali
po pošti pošlje: 1 lonček za Din 10.—
(predplačilo). Na povzetje Din 18.—,
dva 28.—, tri Din 38.—.

RUDOLF COTIČ, Ljubljana VII

Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

Dopisna šola

Nemščino, esperanto in sloven-
ščino poučuje pismenim potom
Jezikovna dopisna šola na Jese-
nicah (Gorenjsko). Učnina nizka.

Zahtevajte prospekt. Priložite
znamko za odgovor.

Od dobrega k najboljšemu!

ste se napotili, ako greste izbrat
blago za obleko, plašč, kostum
in manufakturo sploh k tvrdki

NOVAK, LJUBLJANA

Kongresni trg 15 - pri nunski cerkvi

Naše nove znižane cene:

Flanela za perilo a Din 8.—
Barhent za obleke a Din 10.— 14.—
Volneno blago za obleke a Din 22.—, 35.—
Volneno blago za plašče a Din 72.—, 98.—
i. t. d.

Ogromna izbira

Da ne porabim:
Se danes moram poslati naroč-
nino za »Družinski Tednik«!